

సంపూర్ణ-సంక్షిప్త-సమర్థ

CURRENT AFFAIRS గురువు

తెలుగు మీడియం UPSC/TPPSC/APPSC అభ్యర్థులకు

28th September 2022

FOR DAILY FREE CURRENT AFFAIRS
Follow Our Youtube Channel

 Guru Deekshaa telugu

INDEX

DAILY CURRENT AFFAIRS NOTES

28th September 2022

1. - NAVIC పథకం గురించి:	3
(i) రాబోయే అప్లికేషన్లు:	3
(ii) NAVIC:.....	3
2. - భారతదేశ నూతన విదేశీ వాణిజ్య విధానం వివరాలు:	4
(i) విదేశీ వాణిజ్య విధానం యొక్క అర్థం ఏమిటి?	4
(ii) కొత్త విదేశీ వాణిజ్య విధానం ఎందుకు అవసరం?	4
(iii) కొత్త FTPకి ఏ మార్పులు చేయవచ్చు?	5
3. - RTI చట్టం గురించి:	7
(i) 2005 RTI చట్టం:	7
(ii) RTI చట్టం కింద ముఖ్యమైన షరతులు:.....	7
(iii) చట్టం యొక్క ప్రారంభం:.....	7
(iv) ఇప్పుడే జరిగిన సంఘటనలు:	7
(v) సుప్రీంకోర్టు పరిశీలనలు:	8
4. - ద్రవ్యోల్బణం వివరాలు:	9
(i) భారతదేశంలో ఇటీవలి ద్రవ్యోల్బణం పెరగడానికి కారణమేమిటి?	9
(ii) భారతదేశం యొక్క పెరిగిన ద్రవ్యోల్బణం ఇతర విషయాలను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది?	10
(iii) పెరుగుతున్న ద్రవ్యోల్బణంతో పోరాడుతున్న వారికి ఎలాంటి సవాళ్లు ఎదురుచూస్తాయి?.....	10
(iv) ద్రవ్యోల్బణాన్ని నిరోధించడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవచ్చు?	11
(v) అదనపు చర్యలు:.....	11

సంపాదకీయ విశ్లేషణ..... 12

1. సెమీకండక్టర్ ఇండస్ట్రీ ఆఫ్ ఇండియా:..... 12

- (i) సెమీకండక్టర్ వివరాలు: 12
- (ii) సెమీకండక్టర్ చిప్స్: 12
- (iii) ఏకాగ్రత ప్రాంతాలు: 12
- (iv) భారతీయ అవకాశాలు: 12
- (v) సమస్యలు / ఇబ్బందులు:..... 13
- (vi) భారతదేశ ప్రాజెక్టులలో ఇవి ఉన్నాయి:..... 13
- (vii) భారతీయ సెమీకండక్టర్స్ మిషన్..... 14
- (viii) ముగింపు: 14

2. అరుదైన సిద్ధాంతంలో అరుదైనది: 15

- (i) గురించి: 15
- (ii) మరణ శిక్షలో ఇటీవలి పరిణామాలు: 15
- (iii) బచన్ సింగ్ v. స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా (1980) 15
- (iv) కేసులో సమస్యలు: 15
- (v) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 354:..... 15
- (vi) బచన్ సింగ్ కేసులో, SC ఇలా ప్రకటించింది: 15
- (vii) నేరాలకు తీవ్రతరం చేసే మరియు తగ్గించే పరిస్థితుల ఉదాహరణలు: 16
- (viii) సంస్కరణకు అవకాశం:..... 16

1. – NAVIC పథకం గురించి:

GS II

అంశం→ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు జోక్యాలు

➤ సందర్భం:

- రాయితర్ఫ్ చూసిన రెండు పరిశ్రమ వర్గాలు మరియు ప్రభుత్వ పత్రాల ప్రకారం, నెలరోజుల్లో స్మార్ట్ఫోన్లను తన అంతర్గత నావిగేషన్ సిస్టమ్కు అనుకూలంగా మార్చాలని భారతదేశం టెక్ దిగ్గజాలపై ఒత్తిడి తెస్తోంది. ఇది శామ్ సంగ్, పియోమి మరియు యాపిల్ వంటి వ్యాపారాలను అలారం చేస్తుంది, వారు ఈ చర్యకు హార్డ్వేర్ మార్పులు అవసరం అయినందున పెరిగిన ఖర్చులు మరియు అంతరాయాల గురించి ఆందోళన చెందుతున్నారు.

రాబోయే అప్లికేషన్లు:

- విపత్తు సంసిద్ధత, విమానాల నిర్వహణ మరియు వాహన ట్రాకింగ్, ముఖ్యంగా మైనింగ్ మరియు రవాణా రంగాలకు, అలాగే మొబైల్ పరికరాల అనుకూలత;
- జియోడెటిక్ డేటా సేకరణ మరియు మ్యాపింగ్; ఖచ్చితమైన సమయం (ప్రవర్ గ్రిడ్లు మరియు ATMలలో వలె).

NAVIC:

- ఇండియన్ రీజినల్ నావిగేషన్ శాటిలైట్ సిస్టమ్ (IRNSS), దీనిని నావిగేషన్ ఇన్ ఇండియన్ కాన్సెప్ట్ (NavIC) అని కూడా పిలుస్తారు, దీనిని ఇండియన్ స్పేస్ రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్ (ISRO) అభివృద్ధి చేసింది.

- IRNSS ఎనిమిది ఉపగ్రహాలను కలిగి ఉంది, వాటిలో మూడు భూస్థిర కక్ష్యలో ఉన్నాయి మరియు వాటిలో ఐదు జియోసింక్రోనల్ కక్ష్యలో ఉన్నాయి.
- భారతదేశం మరియు దాని పరిసరాలపై ఖచ్చితమైన స్థానం, నావిగేషన్ మరియు సమయ సేవలను అందించడం ప్రధాన లక్ష్యం.
- ఇది 1,500 కి.మీ వ్యాసార్థంలో భారత ఉపఖండం మీదుగా నడుస్తుంది మరియు బాగా తెలిసిన మరియు తరచుగా ఉపయోగించే US గ్లోబల్ పొజిషనింగ్ సిస్టమ్ (GPS)తో పోల్చవచ్చు.
- ఇది మొబైల్ ఫోన్ ప్రమాణాలను సమన్వయం చేసే ప్రపంచ సంస్థ అయిన థర్డ్ జనరేషన్ పార్టనరీషిప్ ప్రాజెక్ట్ (3GPP) నుండి ధృవీకరణ పొందింది.

• మూలం→ది హిందూ

2. - భారతదేశ నూతన విదేశీ వాణిజ్య విధానం

కొత్త విదేశీ వాణిజ్య విధానం ఎందుకు అవసరం?

వివరాలు:

GS III

అంశం → భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ

➤ సందర్భం:

- పరిశ్రమ సంస్థల నుండి వచ్చిన అభ్యర్థనలను ఉటంకిస్తూ, విదేశీ వాణిజ్య వ్యూహం 2015-20ని మార్చి 2023 వరకు మరో ఆరు నెలల పాటు పొడిగించాలని ప్రభుత్వం సోమవారం నిర్ణయించింది.

విదేశీ వాణిజ్య విధానం యొక్క అర్థం ఏమిటి?

- భారత ప్రభుత్వ విదేశీ వాణిజ్య విధానం 1992 విదేశీ వాణిజ్య అభివృద్ధి మరియు నియంత్రణ చట్టం ద్వారా బైండింగ్ డాక్యుమెంట్‌గా రూపొందించబడింది.
- 1991 ఆర్థిక సంస్కరణల నుండి, ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి సమీక్షించి మరియు నవీకరించబడినప్పుడు, FTP అన్ని వాటాదారులకు దిక్పాతంగా పనిచేసింది.
- అంతర్జాతీయ వాణిజ్య విధానం యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం లావాదేవీలు మరియు రవాణా ఖర్చులు మరియు సమయ ప్రేమలను తగ్గించడం ద్వారా వాణిజ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం.
- ఒక FTP విదేశీ వాణిజ్యం కోసం నిబంధనలను నిర్దేశిస్తుంది మరియు సాంకేతికత ప్రవాహం మరియు అసంకల్పిత అంశాలతో సహా అనేక సమాంతర కానీ ముఖ్యమైన విధాన సమస్యలపై ప్రభుత్వ చైఖరిని వెల్లడిస్తుంది.

- "లోకల్ ఫర్ గ్లోబల్" మరియు PLI (ప్రాడక్షన్ లింక్డ్ ఇన్వెంటివ్) పథకాలు వంటి ప్లాగ్‌షిప్ ప్రోగ్రామ్‌లతో భారతదేశం యొక్క స్థానం మరియు అమరిక, భారతదేశం యొక్క ఎగుమతి ప్రోత్సాహక కార్యక్రమాలను తిరస్కరించడానికి WTO యొక్క నిర్ణయం, ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలి (SEZ) పథకం యొక్క దీర్ఘకాల సమీక్ష, భౌగోళిక ప్రొఫైల్‌లను మార్చడం భారతదేశం యొక్క ఎగుమతి బుట్ట మరియు FTA చిక్కులు అన్నీ స్పష్టంగా తెలియజేయాలి.
- FTP కింద అందించే ఎగుమతి ప్రోత్సాహకాలు భారతదేశం WTO ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించాయని WTO వివాద ప్యానెల్ 2019లో నిర్ధారించింది.
- ఎగుమతి-కేంద్రీకృత వ్యాపారాలపై ప్రభావం: 2015 FTPకి కొన్ని తాత్కాలిక, అస్థిరమైన మరియు అస్థిరమైన సవరణలు కొన్ని ఎగుమతి-ఆధారిత సంస్థలపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపాయి. FTPని మార్చడానికి ఇది మరో వాదన.
- 2015 FTP ఎగుమతులకు అనులోమానుపాతంలో డ్యూటీ-క్రెడిట్ కూపన్‌లను నేరుగా జారీ చేయడం ద్వారా ఎగుమతులను ప్రోత్సహించింది. గరిష్ట ఎగుమతి ప్రోత్సాహకాలను ప్రభుత్వం రూ. 2020లో వస్తువులకు 20 మిలియన్లు మరియు రూ. 2021లో సేవలకు 20 మిలియన్లు.
- సేవా ప్రోత్సాహకాలలో మార్పులు ఏప్రిల్ 2019 అమలు తేదీతో సెప్టెంబర్ 2021లో ముందస్తుగా ప్రకటించబడ్డాయి.

- తగ్గిన వ్యయం మరియు ప్రోత్సాహకాలు: భారతదేశం నుండి మర్చండ్జ్ ఎక్స్‌పోర్ట్ స్కీమ్ (MEIS) మరియు సేవల ఎగుమతులు భారతదేశ పథకం (SEIS) అని పిలువబడే వార్షిక ఎగుమతి ప్రోత్సాహకాలు, ఈ రెండింటి విలువ రూ. 51,012 కోట్లు, RoDTEP ప్లాన్ ప్రోత్సాహకం ద్వారా భర్తీ చేయబడ్డాయి, దీని విలువ రూ. 12,454 కోట్లు.
- మిగిలిన రూ. ఎంపిక చేసిన కొన్ని రంగాలకు సహాయం చేయడానికి 38,558 కోట్లను PLIలో ఉంచారు.
- ఇన్‌ప్రాప్రక్చర్ ఎక్సిజ్యూ: భారతదేశంలోని ఓడల సాధారణ టర్నరౌండ్ సమయం దాదాపు మూడు రోజులు, అయితే ప్రపంచ సగటు 24 గంటలు. ఓడరేవులు, గిడ్డంగులు మరియు సరఫరా గొలుసులతో సహా భారతదేశం యొక్క ఎగుమతి అవస్థాపన సమర్థవంతంగా మెరుగుపరచబడకపోవడమే దీనికి కారణం. ట్రాక్టర్ ఎగుమతి ప్రోత్సాహకాలను గతంలో 3%గా అందించగా, ఇప్పుడు 0.7% మాత్రమే అందిస్తున్నారు.
- కష్టతరమైన ఎగుమతి లక్ష్యాలను సాధించడంలో కీలకమైనవి మరియు GDPలో 29% మరియు ప్రపంచ వాణిజ్యంలో 40% వాటాను కలిగి ఉన్నందున MSMEలు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాయి. అయితే ఇన్‌పుట్ మరియు గ్యాసోలిన్ ధరల పెరుగుదల MSMEల దిగువ స్థాయిలపై హానికరమైన ప్రభావాన్ని చూపుతోంది.
- ప్లాస్టిక్ మరియు ఉక్కు వంటి ముడి పదార్థాల ధరలు పెరగడం, అలాగే షిప్పింగ్ కంటైనర్లు మరియు కార్మికుల కొరత కారణంగా, MSMEలు డిమాండ్‌లో గ్లోబల్ బూమ్ ను పూర్తిగా ఉపయోగించుకోవడంలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నాయి.

కొత్త FTPకి ఏ మార్పులు చేయవచ్చు?

- MSMEల సంక్షేమాన్ని పరిష్కరించడం SEIS కింద, నికర విదేశీ మారకపు రసీదులలో 3-7% వరకు ప్రోత్సాహకాలు నిర్దేశిత సేవల యొక్క భారతీయ సేవా ఎగుమతిదారులకు అందించబడతాయి.
- అంతర్జాతీయ సేవలకు వేగవంతమైన GST రీఫండ్‌లు మరియు పథకం కింద క్లెయిమ్ చేయగల నికర విదేశీ మారకపు ఆదాయాలపై కనీస పరిమితిని సవరించడం రెండూ కొత్త FTPతో కీలకమైనవి.
- ప్రభుత్వం MSMEలను ఎగుమతి చేసే MSMEల నిష్పత్తిని పెంచాలని మరియు 2022-2023లో MSME ఎగుమతులను 50% పెంచాలని భావిస్తే, ప్రస్తుత టారిఫ్ లైన్‌లలో ఎగుమతి సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించడంలో MSMEలను తప్పనిసరిగా ప్రోత్సహించాలి.
- అదనపు ఎగుమతిదారుల రివార్డ్‌లు: MSME కేటగిరీ పరిధిలోని రిటైల్ మరియు హోల్‌సేల్ వ్యాపారులకు అందించిన ప్రోత్సాహకాలను వారికి కూడా పొడిగిస్తే కొత్త FTP ఎగుమతిదారులకు సహాయకరంగా ఉండవచ్చు.
- కొత్త FTP ఎగుమతిదారులను ప్రపంచ వాణిజ్యం సందర్భంలో సాంకేతికతను ఉపయోగించుకునేలా చేయాలి. దీనివల్ల MSMEలు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో పోటీ పడగలుగుతాయి.
- మౌలిక సదుపాయాల మెరుగుదల: గిడ్డంగులు, పోర్టులు, ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాలు (SEZలు), నాణ్యతా పరీక్షల ప్రయోగశాలలు, ధృవీకరణ కేంద్రాలు మొదలైన వాటితో సహా బలమైన మరియు విస్తృతమైన మౌలిక సదుపాయాల నెట్‌వర్క్ సహాయంతో, ఎగుమతిదారులు కబ్త్రోబ్ మార్కెట్ లో పోటీగా ఉంటారు.

- చైనా వంటి సాంకేతికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో పోటీ పడాలంటే భారత్ తన ఎగుమతి మౌలిక సదుపాయాలను పెంపొందించుకోవడానికి పెట్టుబడి పెట్టాలి.
- అదనంగా, ఇది ఎగుమతి ప్రక్రియను డిజిటలైజ్ చేయడం ద్వారా సాధించగలిగే ఆధునిక వ్యాపార పద్ధతులను అవలంబించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఖర్చులు తగ్గుతాయి, సమయం ఆదా అవుతుంది.
- GST ఎగుమతి ప్రయోజనాలు: GST ఎగుమతి ప్రయోజనం ఇప్పుడు FTP పరిధికి వెలుపల ఉన్నందున, కొన్ని ఎగుమతిదారుల తరగతులకు ఎగుమతి ప్రయోజనాలు నిరాకరించబడ్డాయి.
- కాబట్టి రెండు విధానాల మధ్య అంతరాన్ని తగ్గించడం చాలా ముఖ్యం. ఇంకా, GST రీఫండ్ల సమర్థవంతమైన పంపిణీకి పరిపాలనా విధానాలు ఆటంకం కలిగించకపోవడం చాలా కీలకం.
- WTO-కంప్లైట్ ఇనిషియేటివ్లు దీని చుట్టూనే FTPని రూపొందించాలి. అన్ని దేశాలు సమాన స్థాయిలో పోటీపడేలా ఎగుమతిదారులకు భారీగా సబ్సిడీ ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వాలను నిరోధించాలని WTO ప్రయత్నిస్తుంది.
- WTO అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండాల్సిన అవసరం గురించి భారత ప్రభుత్వానికి బాగా తెలుసు కాబట్టి, సబ్సిడీల ద్వారా నడిచే ప్రాజెక్టులను రద్దు చేయడానికి ఇది ఇప్పటికే గణనీయమైన చర్యలు తీసుకుంది.
- ఎగుమతులను పెంచడానికి మరియు గ్లోబల్ మార్కెట్లో భారతీయ ఎగుమతులు పోటీగా ఉండేలా చేయడానికి మరిన్ని ప్రాథమిక పని చేయాలి.
- అదనపు చర్యలు దేశం యొక్క ఆర్థిక శ్రేయస్సు కోసం కేంద్రం మరియు ప్రైవేట్ ఎంటర్ప్రైజెస్ రెండింటినీ

నిర్దేశించే ఆలోచనాత్మక మరియు నిర్దేశిత విధాన స్థితిని నిర్మించడానికి విధాన నిర్ణేతలు తమ అధ్యయన రంగాన్ని తక్షణమే అన్ని వాటాదారులను చుట్టుముట్టాలి.

- ఇంధన దిగుమతులను భర్తీ చేయాల్సిన తక్షణ అవసరం, మెరుగైన లాజిస్టిక్స్ను ఉపయోగించడం మరియు వ్యవస్థాపక స్ఫూర్తిని ఉత్తేజపరిచే అంశాలతో సహా ఈ అంశాలు ప్రస్తుత నమూనాను కూడా కలిగి ఉండాలి.
- కొత్త FTP క్రమంగా ఎగుమతి నిషేధాలను ఎత్తివేయడానికి, రవాణా ఖర్చులను తగ్గించడానికి కార్యాచరణ మరియు చట్టపరమైన ప్రేమ్వర్క్ను అంచనా వేయడానికి మరియు అభివృద్ధి చెందిన లాజిస్టిక్స్ మరియు యుటిలిటీ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ద్వారా తక్కువ-ధర నిర్వహణ వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. మహమ్మారి యొక్క గణనీయమైన ఆర్థిక ప్రభావం దీనికి కారణం.

• మూలం -> ది హిందూ

3. - RTI చట్టం గురించి:

నుండి మినహాయించబడిన విషయాలను బహిర్గతం చేయడానికి అనుమతిస్తుంది.

GS II

అంశం→ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు జోక్యాలు

చట్టం యొక్క ప్రారంభం:

➤ సందర్భం:

- ప్రధాన న్యాయమూర్తి వ్యాఖ్యలకు కొద్ది రోజుల ముందు సమాచార హక్కు (ఆర్టిఐ) పార్లమెంటు తెరవడంపై జస్టిస్ డివై చంద్రచూడ్ బహిరంగ కోర్టులో కూడా మాట్లాడారు.

2005 RTI చట్టం:

- పౌరులు తమ సమాచార హక్కును ఎలా వినియోగించుకోవచ్చో ఈ శాసనం నిర్దేశిస్తుంది.
- ఇది అంతకుముందు 2002 సమాచార స్వేచ్ఛ చట్టం స్థానంలో ఉంది.
- భారత రాజ్యాంగం హామీ ఇచ్చిన భావ వ్యక్తికరణకు ప్రాథమిక హక్కు ఈ చట్టం ద్వారా బలపడింది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19 ప్రకారం భావప్రకటనా స్వేచ్ఛ హక్కులో చేర్చబడినందున, RTI అనేది సూచించబడిన ప్రాథమిక హక్కు.

- ఆర్టిఐ చట్టానికి బీజం వేసిన సుప్రీం కోర్టు.
- మన దేశ ప్రభుత్వ అధికారులు బహిరంగంగా చేసే ప్రతి ప్రజా చర్య మరియు ప్రతి కార్యకలాపాన్ని తప్పనిసరిగా ప్రజలకు బహిర్గతం చేయాలి.
- వారి వాక్ స్వాతంత్ర్యం సమాచార హక్కును పొందింది.
- పన్నెండు రాష్ట్రాలు తమ స్వంత పారదర్శకత చట్టాలను సమాఖ్య చట్టంగా ఆర్టిఐ చట్టం ఆమోదించడానికి ముందు ఆమోదించాయి మరియు అటువంటి చట్టం కోసం విస్తృతమైన పిలుపులకు ప్రతిస్పందనగా 2005లో అమలు చేశాయి.
- RTI చట్టానికి ముందు, సుప్రీం కోర్ట్ "ప్రజాస్వామ్యం మనుగడకు తన అభ్యర్థి MP లేదా MLA ఎన్నికలకు పోటీ చేసే నేర గతంతో సహా పూర్వపరాలను తెలుసుకోవడం ఓటర్ల హక్కు" అని పేర్కొంది.

RTI చట్టం కింద ముఖ్యమైన షరతులు:

- RTI చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం, ఏదైనా పబ్లిక్ అథారిటీ సమాచారాన్ని స్వయంచాలకంగా అందుబాటులో ఉంచాలి.
- సెక్షన్ 8 RTI చట్టం యొక్క సమాచార బహిర్గత ఆదేశం (1)కి మినహాయింపులను జాబితా చేస్తుంది.
- సెక్షన్ 8 (2) అధిక ప్రజా ప్రయోజనాలను అందిస్తే అధికారిక రహస్యాల చట్టం 1923 ప్రకారం బహిర్గతం

ఇప్పుడే జరిగిన సంఘటనలు:

- 2005 తర్వాత తొలిసారిగా RTI చట్టాన్ని కేంద్రం అప్డేట్ చేసింది.
- చట్టసభ ఆమోదించిన సవరణలు దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న కమిషనరీలందరికీ ఉపాధి, పరిహారం మరియు పదవీకాల నిబంధనలను నియంత్రించే నియమాలను రూపొందించే అధికారాన్ని ఫెడరల్ ప్రభుత్వానికి అందిస్తాయి.

- ఆర్టికల్ 370 చదవబడిన తర్వాత J&K RTI చట్టం రద్దు చేయబడింది.
- కానీ అది ప్రభావవంతంగా ఉంటే మాత్రమే, భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి కార్యాలయానికి RTI యాక్సెస్ అవసరం.
- "ప్రజలచే పాలన" అనే ఆలోచనకు ప్రజా ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని పొందడం అవసరం.
- ప్రభుత్వ జవాబుదారీతనాన్ని ప్రోత్సహించే ప్రభుత్వ విషయాలపై ఉచిత సమాచార ప్రవాహం ద్వారా పబ్లిక్ పాలసీ గురించి బహిరంగ చర్చ సాధ్యమవుతుంది.
- ఇది ప్రజాస్వామ్యానికి మూలస్తంభమైన "పారదర్శక పాలన" కోసం వునాది వేస్తుంది.

సుప్రీంకోర్టు పరిశీలనలు:

- భారత ప్రస్తుత ప్రధాన న్యాయమూర్తి శరద్ అరవింద్ బాబ్డే ఇటీవల సమాచార హక్కు చట్టం (ఆర్టిఐ) దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టేందుకు ఫిల్టర్ను ఏర్పాటు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.
- కొన్ని వేర్వేరు సందర్భాలలో RTI కింద పారదర్శకత యొక్క ప్రాముఖ్యతను సుప్రీంకోర్టు నొక్కిచెప్పింది, అదే సమయంలో ఇతర సందర్భాలలో దాని దుర్వినియోగాన్ని సంవత్సరాలుగా విమర్శించింది.
- **మూలం → ది హిందూ**

4. - ద్రవ్యోల్బణం వివరాలు:

భారతదేశంలో ఇటీవలి ద్రవ్యోల్బణం పెరగడానికి

కారణమేమిటి?

GS III

అంశం → భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ

➤ సందర్భం:

- గత సంవత్సరం, లా నియా, మధ్య మరియు తూర్పు భూమధ్యరేఖ పసిఫిక్ మహాసముద్ర జలాల అసాధారణ శీతలీకరణ, ఇది కోతకు ముందు లేదా పంట సమయంలో సమృద్ధిగా వర్షం కురిసింది, ఇది భారతదేశ ఖరీఫ్ పంటపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపింది. సెప్టెంబరు నుండి జనవరి వరకు దేశంలో వరుసగా ఐదు నెలల సగటు కంటే ఎక్కువ వర్షపాతం సంభవించింది, సోయాబీన్స్, పత్తి, పప్పుధాన్యాలు, టోమాటోలు మరియు ఉల్లిపాయలు వంటి అనేక పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. లా నియా యొక్క సుదీర్ఘ ప్రభావం ఈసారి కూడా తోసిపుచ్చబడలేదు; నిజానికి, చాలా మంది గ్లోబల్ వాతావరణ భవిష్య సూచకులు ప్రస్తుత సంఘటన కనీసం డిసెంబర్ వరకు కొనసాగుతుందని అంచనా వేస్తున్నారు. సెప్టెంబరు 2020లో ప్రారంభమై మూడు శీతాకాలాల పాటు కొనసాగిన ఈ ప్రత్యేక సందర్భం, దాని ప్రకారం, అత్యంత పొడవైన వాటిలో ఒకటిగా ఉంటుంది. నైరుతి రుతుపవనాల స్థిరమైన తిరోగమనం మరియు వాయువ్య భారతదేశంలో ఇటీవలి భారీ వర్షాలు కారణంగా,

- భారతదేశంలో ద్రవ్యోల్బణం సమస్య కేవలం "కాస్ట్-పుష్" సమస్య కంటే చాలా క్లిష్టంగా ఉంది. ద్రవ ఆస్తులకు ప్రాప్యత కీలకమైన అంశం.
- ఏప్రిల్ మానిటరీ పాలసీ ప్రకటన ప్రకారం, లిక్విడిటీ 8.5 లక్షల కోట్లకు పైగా విస్తరించింది.
- ద్రవ్యోల్బణం ఒక నిర్దిష్ట స్థాయికి చేరుకున్నప్పుడు, అది వాస్తవానికి వృద్ధికి అటంకం కలిగిస్తుంది. నిజ-కాల ప్రతికూల పొదుపు రేట్లు ఆర్థిక విస్తరణను ప్రోత్సహించవు. మనం ద్రవ్యోల్బణాన్ని అదుపులో ఉంచుకోవాలనుకుంటే, మనం ద్రవ్యతను నియంత్రించాలి మరియు పొదుపు మరియు రుణాలపై వడ్డీ రేట్లను పెంచాలి.
- మార్చి 2022లో అధిక ద్రవ్యోల్బణానికి దోహదపడిన రష్యా మరియు ఉక్రెయిన్లలో ఘర్షణ కారణంగా ప్రపంచ సరఫరా గొలుసుకు అంతరాయం ఏర్పడిన ఫలితంగా ప్రాథమిక లోహాలు, ఖనిజ నూనెలు మరియు ఇతర వస్తువుల ధరలు నాటకీయంగా పెరిగాయి.
- "నూనెలు మరియు కొవ్వులు," "కూరగాయలు," మరియు "మాంసం మరియు చేపలు వంటి ప్రొటీన్లు అధికంగా ఉండే వస్తువులు" వంటి నిత్యావసర వస్తువుల అధిక ధరల ఫలితంగా రిటైల్ ద్రవ్యోల్బణం ఎక్కువగా పెరిగింది.
- రష్యా-ఉక్రెయిన్ యుద్ధం కారణంగా భౌగోళిక రాజకీయ అశాంతి కారణంగా తినదగిన చమురు ధర పెరిగింది, CPI డేటా ప్రకారం, మార్చిలో "నూనెలు మరియు కొవ్వుల" ద్రవ్యోల్బణం 18.79%కి పెరిగింది.

- ఉక్రెయిన్ నుండి, పొద్దుతిరుగుడు నూనె తరచుగా ఎగుమతి చేయబడుతుంది. ఫిబ్రవరి 2022లో పోల్షితే "మాంసం మరియు చేపల" ధరల పెరుగుదల రేటు 9.63 శాతం అయితే, మార్చిలో కూరగాయల ద్రవ్యోల్బణం 11.64%కి పెరిగింది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా వస్తువుల ధరలు బాగా పెరగడం భారతదేశం యొక్క అధిక ద్రవ్యోల్బణం రేటు వెనుక ఉన్న ప్రధాన కారణాలలో ఒకటి. కొన్ని అవసరమైన వస్తువుల దిగుమతి ఖర్చు పెరుగుతోంది, ఇది ద్రవ్యోల్బణం పెరగడానికి కారణమవుతుంది.

భారతదేశం యొక్క పెరిగిన ద్రవ్యోల్బణం ఇతర

విషయాలను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది?

- రెపో రేటు: బ్యాంకింగ్ రంగంలో వడ్డీ రేట్లు పెరుగుతాయని అంచనా. ఇల్లు, కారు మరియు ఇతర వ్యక్తిగత మరియు వ్యాపార రుణాల కోసం ఎక్కువ సమానమైన నెలవారీ వాయిదాలు (EMIలు) ఉండే అవకాశం ఉంది.
- డిపాజిట్ రేట్లు, ముఖ్యంగా ఫిక్స్డ్ టర్మ్ రేట్లు కూడా పెరుగుతాయని అంచనా.
- రెపో రేటు పెంపు వినియోగం మరియు డిమాండ్పై ప్రభావం చూపుతుంది.
- CRR: CRR పెరుగుదల బ్యాంకింగ్ రంగానికి 87,000 కోట్ల రూపాయల నష్టం కలిగిస్తుంది. ఫలితంగా బ్యాంకులు రుణాలు ఇచ్చే వనరులు తగ్గుతాయి.
- రుణ ఖర్చులు పెరుగుతాయని మరియు బ్యాంకుల నికర వడ్డీ మార్జిన్లు తగ్గవచ్చని కూడా ఇది సూచిస్తుంది.
- అటువంటి సంస్థల వడ్డీ-బేరింగ్ ఆస్తుల విలువకు సంబంధించి, నికర వడ్డీ మార్జిన్ అనేది బ్యాంక్ లేదా ఇతర

ఆర్థిక సంస్థ ద్వారా సంపాదించిన వడ్డీ ఆదాయం మరియు దాని రుణదాతలకు (డిపాజిటర్లు వంటివి) (NIM) చెల్లించే వడ్డీ మధ్య వ్యత్యాసం.

పెరుగుతున్న ద్రవ్యోల్బణంతో పోరాడుతున్న వారికి

ఎలాంటి సవాళ్లు ఎదురుచూస్తాయి?

- ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఇంధన ధరల పెంపుదలలో కొంత భాగాన్ని ప్రభుత్వం గ్రహిస్తే ద్రవ్యోల్బణం తగ్గుతుందని అభిప్రాయపడ్డారు. జనాభాలో ఒక విభాగం ఏకపక్ష కష్టాలకు గురికాకూడదనే స్పష్టమైన కారణంతో పెట్రోలియం వస్తువులపై పన్నులను తగ్గించే సందర్భం ఉండవచ్చు. ఆహారం ధరను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.
- కానీ ద్రవ్యోల్బణాన్ని ఆపగలిగే మంత్రదండంగా భావించడం సరికాదు. ఆదాయ నష్టం వల్ల వచ్చే అదనపు వ్యయాన్ని భర్తీ చేయడానికి ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని పెంచకపోతే, మొత్తం ద్రవ్యలోటు పెరుగుతుంది.
- రుణాలు తీసుకునే కార్యక్రమం విస్తరించబడుతుంది, దీనికి ఎక్కువ లిక్విడిటీ మద్దతు అవసరం.
- సెంట్రల్ బ్యాంకులు వడ్డీ రేట్లను నియంత్రించలేకపోతున్నాయి. మీరు వడ్డీ రేటు పెంపును కొనసాగించాలనుకుంటే, లిక్విడిటీని పరిమితం చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆ ఫలితం CRR పెరుగుదల నుండి వస్తుంది. CRR పెరుగుదల లేకుండా, బహిరంగ మార్కెట్ కార్యకలాపాలు లిక్విడిటీని రక్షింపజేయవలసి ఉంటుంది.

- ఆర్బిఐ గవర్నర్ ఒక ప్రకటనలో, "మిగిలిన ఆర్థిక వ్యవస్థకు పూర్తి మరియు ప్రభావవంతమైన ప్రసారానికి భరోసా ఇవ్వడానికి విధాన చర్య మరియు వైఖరికి అనుగుణంగా లిక్విడిటీ పరిస్థితులను నియంత్రించాల్సిన అవసరం ఉంది" అని పేర్కొన్నారు.

ద్రవ్యోల్పాదాన్ని నిరోధించడానికి ఎలాంటి చర్యలు

తీసుకోవచ్చు?

- అదనపు ఇంధన సుంకం తగ్గింపులు లీటరుకు కనీసం రూ.5 ఉండవచ్చని నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు.
- ఇది ద్రవ్యోల్పాదాన్ని 15 నుంచి 20 బేసిస్ పాయింట్లు వరకు తగ్గించవచ్చు.
- ఇది ప్రత్యక్ష మరియు పరోక్ష మార్గాల్లో శక్తిని ప్రభావితం చేస్తుంది మరియు చమురు ధరలలో 1% పెరుగుదల (భారత బుట్టలో) WPIని 8 బేసిస్ పాయింట్లు పెంచవచ్చు.
- నిల్వ ఉంచడం వల్ల లభించే ఆహారం తగ్గుతుంది.
- పప్పులు మరియు నూనె గింజల దిగుమతిపై పరిమితులను సడలించండి.
- ఆహార నూనెల దిగుమతులకు మరింత సుంకం తగ్గింపు అవసరం. అయితే అది 19.25 శాతం నుంచి 13.75 శాతానికి తగ్గింది.
- ధాన్యం ధరలు ద్రవ్యోల్పాదం వల్ల ప్రభావితమైతే, బఫర్ స్టాక్ ను చేతిలో ఉంచుకోవడం ద్వారా ఉపయోగించడానికి సిద్ధంగా ఉండండి.
- WPI ప్రాథమిక ఆహార ఖర్చులలో ప్రతి 1% పెరుగుదలకు, CPI 48 బేసిస్ పాయింట్లు పెరుగుతుంది.

అదనపు చర్యలు:

- పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో 10% పెరుగుదలతో రిటైల్ ద్రవ్యోల్పాదాన్ని 40 బేసిస్ పాయింట్లు తగ్గించడానికి, త్వరిత వృద్ధిని కోరండి.
- సరఫరా పరిమితులను తొలగించండి.
- తక్కువ-ఆదాయ కుటుంబాలపై భారాన్ని తగ్గించడానికి, ఆదాయ ఉత్పత్తి కోసం మీ సామర్థ్యాన్ని పెంచుకోండి.

మూలం → ది ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్

సంపాదకీయ విశ్లేషణ

1. సెమీకండక్టర్ ఇండస్ట్రీ ఆఫ్ ఇండియా:

సెమీకండక్టర్ వివరాలు:

- ఇది సాధారణంగా సిలికాన్ తో నిర్మించబడింది, ఇది గ్లాస్ వంటి ఇన్సులేటర్ కంటే మెరుగైన విద్యుత్తును నిర్వహిస్తుంది కానీ రాగి లేదా అల్యూమినియం వంటి స్వచ్ఛమైన కండక్టర్ కంటే తక్కువ సమర్థవంతంగా పనిచేస్తుంది.
- కృత్రిమ మేధస్సు (AI) మరియు ఇంటర్నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్ అప్లికేషన్లు, 5G కనెక్టివిటీ, క్లౌడ్ కంప్యూటింగ్, ఆటోమేషన్ మరియు ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలతో సహా ఆధునిక సాంకేతికతలు అన్నీ సెమీకండక్టర్లపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ఈ సాంకేతికతలను వ్యూహాత్మక కార్యకలాపాలు అవసరమైన ప్రాంతాల నుండి ప్రాథమిక, పెళుసుగా ఉండే వినియోగదారు పరికరాలు మరియు ఆటోమొబైల్స్ వరకు వివిధ సందర్భాలలో ఉపయోగించవచ్చు.

సెమీకండక్టర్ చిప్స్:

- ఇది సెమీకండక్టర్ పొరపై నిర్మించబడిన వైర్ మరియు ట్రాన్సిస్టర్ల వంటి అనేక విభిన్న భాగాలతో రూపొందించబడిన ఎలక్ట్రిక్ సర్క్యూట్.
- ICT రంగం యొక్క ప్రస్తుత ప్రపంచీకరణకు ప్రధాన కారణాలలో ఒకటి ఈ సెమీకండక్టర్ చిప్లు.
- ఆధునిక సమాచార యుగానికి సెమీకండక్టర్ చిప్స్ అవసరం.

- జీవితాన్ని సులభతరం చేసే కార్యకలాపాలను గణించడానికి మరియు నియంత్రించడానికి ఇవి ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలను ప్రారంభిస్తాయి.
- ఇనుక నుండి తుది ఉత్పత్తి వరకు, సగటు సెమీకండక్టర్ చిప్ తయారీ ప్రక్రియలో 70 మంది విభిన్న వ్యక్తులచే నిర్వహించబడుతుంది.

ఏకాగ్రత ప్రాంతాలు:

- అన్ని ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలకు సెమీకండక్టర్లు ఆధారం. అయినప్పటికీ, సెమీకండక్టర్ తయారీ సామర్థ్యంలో ఎక్కువ భాగం తక్కువ సంఖ్యలో భౌగోళిక ప్రాంతాలలో కేంద్రీకృతమై ఉంది.
- లీడింగ్ ఎడ్జ్ (సబ్ 10nm) సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం దాదాపు పూర్తిగా తైవాన్ మరియు దక్షిణ కొరియా యాజమాన్యంలో ఉంది, తైవాన్ ఈ సామర్థ్యంలో దాదాపు 92% వాటాను కలిగి ఉంది.
- అదనంగా, సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తికి ప్రపంచ సామర్థ్యంలో 75% చైనా మరియు తూర్పు ఆసియాలో ఉంది.

భారతీయ అవకాశాలు:

- భారతదేశం యొక్క సెమీకండక్టర్ వినియోగం 2026 మరియు 2030 నాటికి \$80 బిలియన్లకు మించి \$110 బిలియన్లకు చేరుతుందని అంచనా వేయబడింది.
- భారతదేశం పరిశ్రమ కోసం అద్భుతమైన టాలెంట్ పూల్ ను అందిస్తుంది మరియు ప్రపంచంలోని సెమీకండక్టర్ డిజైన్ ఇంజనీర్లలో 20% వరకు ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

- ఈ దశాబ్దం భారతదేశానికి అపూర్వమైన అవకాశాన్ని అందిస్తుంది. చైనా వెలుపల స్థానాలను కనుగొనడమే కాకుండా, వ్యాపారాలు తమ సరఫరా నెట్వర్క్లను వైవిధ్యపరచడానికి మార్గాలను వెతుకుతున్నాయి.
- సెమీకండక్టర్ విలువ గొలుసు అభివృద్ధి మొత్తం ఆర్థిక వ్యవస్థపై గుణకార ప్రభావాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.
- యాక్ట్ ఈస్ట్ చొరవ ముఖ్యమైన ప్రాంతీయ వ్యాపారాలతో భాగస్వామ్యాన్ని నిర్మించడానికి మరియు బలోపేతం చేయడానికి అవకాశాన్ని అందిస్తుంది, ఎందుకంటే సెమీకండక్టర్ టెస్టింగ్ మరియు తయారీ సౌకర్యాలు మెజారిటీ తూర్పు ఆసియాలో ఉన్నాయి.

సమస్యలు / ఇబ్బందులు:

భారీ పెట్టుబడి అవసరం

- ఫ్యాబ్ తయారీ కర్మాగారాన్ని ఏర్పాటు చేయడం చాలా ఖరీదైనది.
- ఫలితంగా, ప్రతి సెమీకండక్టర్ ఫ్యాబ్రికేషన్ సదుపాయం ముడి నీటిని అత్యంత స్వచ్ఛమైన నీరుగా మార్చడానికి గణనీయమైన, ఖరీదైన ప్రయత్నం చేస్తుంది.

నీరు మరియు విద్యుత్ సరఫరా

- సెమీకండక్టర్ల ఉత్పత్తి పొర ఉపరితల శుభ్రపరచడం మరియు పరికరాల శీతలీకరణతో సహా వివిధ ప్రయోజనాల కోసం నీటిని గణనీయంగా ఉపయోగించుకుంటుంది.

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం-ఎలా

- సెమీకండక్టర్ చిప్ ఉత్పత్తికి నిర్దిష్ట స్థాయి సాంకేతిక నైపుణ్యం అవసరం.
- పేలవమైన ప్రణాళిక మరియు అసమర్థ వ్యర్థాల నిర్వహణ
- పేలవమైన లాజిస్టిక్స్ మరియు అసమర్థ వ్యర్థాల నిర్వహణ ఇప్పటికే ఉత్పత్తి యొక్క భయంకరమైన పరిస్థితిని మరింత దిగజార్చింది.
- నమ్మదగిన, అగ్రశ్రేణి విద్యుత్ వనరులు.

కోవిడ్-19

- కోవిడ్-19 మహమ్మారి ప్రారంభం మరియు దానితో పాటు ప్రపంచవ్యాప్త లాక్డౌన్లు జపాన్, దక్షిణ కొరియా, చైనా మరియు యుఎస్తో సహా దేశాలలో ముఖ్యమైన చిప్-తయారీ సౌకర్యాలను మూసివేయడానికి దారితీశాయి.
- 2021లో కోవిడ్-19 చిప్ కొరత కారణంగా ఆటోమోటివ్ రంగం \$110 బిలియన్ల అమ్మకాలను కోల్పోయింది.
- రష్యన్-ఉక్రెనియన్ ఘర్షణ
- సెమీకండక్టర్ విలువ గొలుసు కోసం ముడి పదార్థాల లభ్యతపై రష్యా-ఉక్రెనియన్ వివాదం యొక్క ప్రభావాల కారణంగా, చిప్మేకర్లు ఇప్పుడు సెమీకండక్టర్ సరఫరా గొలుసును బలోపేతం చేయడంలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

భారతదేశ ప్రాజెక్టులలో ఇవి ఉన్నాయి:

- భారతదేశం యొక్క సెమీకండక్టర్ల కోసం ప్రోగ్రామ్
- అదనంగా, ఇది \$10 బిలియన్ల ఆర్థిక సహాయాన్ని మరియు వివిధ ఆర్థికతర కార్యక్రమాలను అందిస్తుంది.

- సిలికాన్ సెమీకండక్టర్ ఫ్యాబ్లు, డిస్సే ఫ్యాబ్లు, కాంపాండ్ సెమీకండక్టర్స్, సిలికాన్ ఫోటోనిక్స్, సెన్నార్లు (MEMSతో సహా) ఫ్యాబ్లు, సెమీకండక్టర్ ప్యాకేజింగ్ (ATMP / OSAT), మరియు Semiconductor Design లలో నిమగ్నమైన వ్యాపారాలు మరియు కన్సల్టింగులకు గణనీయమైన ప్రోత్సాహక మద్దతును అందించడం సెమికాన్ ఇండియా ప్రోగ్రామ్ యొక్క లక్ష్యం.

భారతీయ సెమీకండక్టర్స్ మిషన్

- సెమీకండక్టర్ తయారీ సౌకర్యాలు, ప్రదర్శన తయారీ సౌకర్యాలు మరియు సెమీకండక్టర్ డిజైన్ కోసం పర్యావరణ వ్యవస్థను విస్తరించడానికి భారతదేశం యొక్క దీర్ఘకాలిక వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి, ఇది డిజిటల్ ఇండియా కార్పొరేషన్లో పరిపాలనా మరియు ఆర్థిక స్వయంప్రతిపత్తితో స్వతంత్ర వ్యాపార విభాగంగా స్థాపించబడింది.
- ఉత్పత్తి సంబంధిత బహుమతుల కోసం ప్రోగ్రామ్
- దేశం యొక్క సెమీకండక్టర్ పర్యావరణ వ్యవస్థ వృద్ధిలో కీలకమైన దశలుగా ప్రభుత్వం ఇటీవల PLI మరియు DLI కార్యక్రమాలను ప్రకటించింది.
- సెమీకండక్టర్ మరియు డిస్సే తయారీ పర్యావరణ వ్యవస్థను విస్తరించేందుకు ఆరేళ్లలో 76,000 కోట్ల డాలర్లు ఖర్చు చేయాలని ఇటీవలి క్యాబినెట్ నిర్ణయం సానుకూల ప్రభావం చూపుతుందని భావిస్తున్నారు.
- ఈ చర్య ఫలితంగా భారతదేశంలో హైవేల్ పెట్టుబడులు? 1.7 లక్షల కోట్లు పెరుగుతాయని అంచనా.

ముగింపు:

చిన్న తరహా దౌత్యం

- సెమీకండక్టర్ల తయారీకి పోటీ ప్రత్యామ్నాయ సైట్గా నిలవడానికి భారతదేశం ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి.
- సెమీకండక్టర్ డిప్లమసీ యాక్షన్ ప్లాన్ను రూపొందించడం తదుపరి దశ.
- ఆసియా పసిఫిక్ అంతటా సన్నిహిత సంబంధాలను నెలకొల్పేందుకు ఉద్దేశించిన యాక్ట్ ఈస్ట్ పాలసీ ఆఫ్ ఇండియా ప్రధానంగా సెమీకండక్టర్ దౌత్యంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
- ద్వైపాక్షిక మరియు బహుపాక్షిక సహకారాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా క్వాడ్ ఈ రంగంలో తన సామర్థ్యాన్ని పూర్తిగా గ్రహించవచ్చు.

విధానాల అభివృద్ధి

- సెమీకండక్టర్ విలువ గొలుసు అనేక ఇతర పరిశ్రమలతో అనుసంధానించబడినందున, కాలక్రమేణా, అన్ని కీలకమైన అంశాలను పరిష్కరించే నిబంధనలను ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు చేయాలి.
- ప్రభుత్వ విధానాలు ఒక నిర్దిష్ట స్థాయి ప్రపంచ సహకారానికి భరోసా ఇవ్వడానికి వాణిజ్యం మరియు విదేశీ విధానం ద్వారా విదేశీ సాంకేతికత సరఫరాదారులకు ప్రాప్యతను ఏర్పాటు చేయడం మరియు రక్షించడంపై దృష్టి పెట్టాలి.

2. అరుదైన సిద్ధాంతంలో అరుదైనది:

గురించి:

- నేరం భయానకమైనది మరియు సమాజంపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపుతుందనే వాస్తవం మరణశిక్ష విధించేలా కోర్టులను ఒప్పించడానికి సరిపోదు.
- జైలు జీవితం కోసం రక్షణను కూడా పరిగణించాలి.

మరణ శిక్షల్లో ఇటీవలి పరిణామాలు:

- డిసెంబర్ 31, 2021 నాటికి, భారతదేశంలో 488 మంది మరణశిక్ష విధించారు.
- ఇది 2020 నుండి దాదాపు 21% పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.
- డిసెంబర్ 31, 2020 నాటికి మరణశిక్షలో మొత్తం 404 మంది ఖైదీలు ఉన్నారు.

బచన్ సింగ్ v. షేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ (1980)

- ఐదుగురు న్యాయమూర్తుల ప్యానెల్ చేసిన నిర్ణయం, అరుదైన వాటిలో అరుదైన భావనను అభివృద్ధి చేయడానికి SC ఉపయోగించబడింది.

కేసులో సమస్యలు:

- సెక్షన్ 302 IPS ప్రకారం హత్యకు శిక్షగా మరణశిక్ష విధించడం రాజ్యాంగ విరుద్ధమా? మరణశిక్ష రాజ్యాంగంలోని ఆరు ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలను తొలగిస్తుంది.

- CrPC, 1973లోని సెక్షన్ 354(3)లో పేర్కొన్న శిక్షార్హత ప్రక్రియ ఎంతవరకు రాజ్యాంగబద్ధమైనది? దీని కారణంగా, ఒకరిని ఉరితీయడానికి కోర్టులకు అనియంత్రిత అధికారాన్ని ఇచ్చే IPC సెక్షన్ 302 రాజ్యాంగ విరుద్ధం కాదు.
- ఆర్టికల్ 19 ద్వారా రక్షించబడిన ఆరు స్వేచ్ఛలకు ఇది విరుద్ధంగా లేదని బచన్ సింగ్ కేసు పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు.

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 354:

- మరణశిక్షకు దారితీసిన ఏదైనా నిర్దిష్ట పరిస్థితులతో సహా, ఒక వ్యక్తి మరణశిక్ష లేదా ప్రత్యామ్నాయంగా జీవిత ఖైదు లేదా సంవత్సరాల వ్యవధిని కలిగి ఉన్న నేరంలో దోషిగా తేలినప్పుడు, విధించిన శిక్షకు గల కారణాలను తీర్పు తప్పనిసరిగా పేర్కొనాలి. జైలులో.
- ఈ నిబంధన న్యాయమూర్తికి ఎవరినైనా ఉరితీయడానికి ఏకపక్ష అధికారాన్ని ఇస్తుంది, కాబట్టి ఆ ఏకపక్ష అధికారాన్ని నిరోధించాల్సిన అవసరం ఉంది.

బచన్ సింగ్ కేసులో, SC ఇలా ప్రకటించింది:

- క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 354(3)లో నిర్వచించబడిన "ప్రత్యేక కారణాలు", నేరం యొక్క గురుత్వాకర్షణ నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ప్రత్యేక సమర్థనలు.
- ఒకరిని ఉరితీయాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు "అరుదైన పరిస్థితులు" అనే సిద్ధాంతాన్ని కోర్టు అభివృద్ధి చేసింది.
- అదనంగా, హత్యకు పాల్పడిన వ్యక్తులకు మరణశిక్ష కంటే జైలులో జీవితమే ప్రామాణికమని అంగీకరించబడింది.

- SC అదనంగా సలహా ఇచ్చింది - నేరం లేదా కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులతో పాటు, నేరస్థుడి పరిస్థితులను తప్పనిసరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.
- బచన్ సింగ్ కు ముందు, నేరం లేదా కేసు చుట్టూ తీవ్రతరం చేసే లేదా తగ్గించే పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు మాత్రమే మరణశిక్షలు విధించబడ్డాయి.
- నేరం లేదా కేసు తగ్గించడం కంటే తీవ్రమైన తీవ్రతరం చేసే అంశాలను కలిగి ఉంటే, మరణశిక్ష వర్తించబడుతుంది.

- నిందితుడు ఏదైనా చేసేలా బలవంతం చేయబడ్డాడు లేదా మరొకరి నియంత్రణలో ఉన్నాడు.
- ఫలితంగా, బచన్ సింగ్ తీర్పులో మరణశిక్షకు సంబంధించిన సమర్థనలను పరిమితం చేసేందుకు SC ప్రయత్నం చేసింది.
- శిక్ష యొక్క లక్ష్యం ప్రతీకారం కాదని, అభివృద్ధికి అవకాశం అని SC నిర్ధారించింది.
- న్యాయమూర్తులకు రక్షంపై రుచి ఉండకూడదని సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయించింది.

నేరాలకు తీవ్రతరం చేసే మరియు తగ్గించే పరిస్థితుల

ఉదాహరణలు:

- బాధితురాలిని నిప్పంటించి సజీవ దహనం చేయవలసి వచ్చినప్పుడు.
- బాధితురాలి శరీరం చిద్రమైంది.
- బాధితురాలి పట్ల అమానుషంగా, అమానుషంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.
- నేరం లేదా కేసు యొక్క తీవ్రతరం మరియు తగ్గించే పరిస్థితులతో పాటు, నేరస్థుని తీవ్రతరం మరియు తగ్గించే పరిస్థితులను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని బచన్ సింగ్ కేసులో నిర్ణయించబడింది.
- వయస్సుతో సహా నేరస్థుని తీవ్రతరం చేసే మరియు తగ్గించే కారకాలు మరణశిక్ష విధించాలా వద్దా అని నిర్ణయిస్తాయని డాక్టర్ చితాలే నొక్కి చెప్పారు.

సంస్కరణకు అవకాశం:

- ప్రవర్తన నిజంగా మానసిక లేదా భావోద్వేగ ఆస్థిరతచే ప్రేరేపించబడిందా.

Guru Deekshaa IAS is happy to announce first ever kannada current affairs magazine for kannada medium aspirants of Karnataka. The three important thumb rules for any competitive exam are

Vijay Kumar G

Founder and Director
Guru Deekshaa IAS

- First-NCERT/STATE syllabus books which helps to develop your understanding on the subjects
- Second-Daily current affairs helped to build your further understanding of the events related to your examination, Apart from knowledge it build the personality of an individual which brings in confidence to face any examination.
- Third-Practice previous year question papers and mock test available in the market to train your mind as per the requirement of the examination.

Thousand miles of journey starts with single step, We at Guru Deekshaa have taken this first step towards empowering you to prepare for civil for services. Now its your turn to start preparation and achieve your dream of becoming IAS/IPS.

CALL US FOR MORE DETAILS

 76 76 74 98 77

JOIN OFFICIAL TELEGRAM FOR MATERIAL AND UPDATES

 @GURU_DEEKSHAAIAS

FOLLOW OUR INSTAGRAM FOR DAILY UPDATES

 GURUDEEKSHAA

